

NAPOLEON EN DE SLAG BIJ WATERLOO 5

Napoleon wist dat de tocht naar Rusland een grote fout was geweest, maar gaf de strenge winter als de oorzaak aan. De rampzalig verlopen veldtocht leidde tot een anti-Franse stemming in alle landen onder Frans gezag en tot onrust in Italië, de Nederlanden en Zwitserland. In Spanje raakten de Fransen in het defensief, Pruisen, tot dan toe een onwillige bondgenoot, verklaarde de keizer de oorlog. Rusland stond dus niet langer alleen. Frankrijk gaf zich echter nog niet gewonnen en versterkte zijn leger. Maar in augustus 1813 rukten drie tegen Napoleon verbonden legers op naar Saksen: de Oostenrijkers, een Russisch-Pruisisch leger en een legermacht van Zweden en Russen. Tussen 16 en 19 oktober vond bij Leipzig de grote Volkerenslag plaats, waarin Napoleon verpletterd werd verslagen. De Keizer trok zich vervolgens terug achter de Rijn. Ondanks zijn desastreuze nederlaag hoopte hij Frankrijk nog voor een invasie te behoeden.

Lodewijk XVIII

Met zijn resterende troepen (ondanks een tekort aan manschappen) kon hij toch nog de geallieerden een tijd op afstand houden. Maar toen Napoleon naar Lotharingen trok om de geallieerden bevoorradingslijnen af te snijden, opende de verbonden troepen onverwacht hun offensief tegen de Franse hoofdstad. Deze bleek niet voorbereid op een dergelijke aanval. Op 31 maart 1814 werd Parijs veroverd. Napoleon werd op 6 april 1814 gedwongen afstand te doen van de troon, en werd verbannen naar het Eiland Elba, een eiland in de Middellandse Zee vlak bij de kust van Italië. Lodewijk XVIII nam de macht in Frankrijk over.

Tien maanden na de verbanning naar Elba ontsnapte Napoleon. Hij landde bij Juan-les-Pins en keerde terug naar Parijs. Hij reisde via wat later bekend zou worden als de route Napoleon, naar Grenoble, kreeg steun van legeronderdelen en kreeg de steun van het volk, dat niet tevreden was over Lodewijk XVIII. Deze gaf nog wel opdracht om Napoleon te arresteren, maar alle legers en agenten die gestuurd werden liepen over naar Napoleon. De geallieerden, die op dat moment juist een congres hadden belegd om de nieuwe grenzen van Europa te bepalen, werden opgeschrikt toen Lodewijk XVIII naar Gent vluchtte.

DE SLAG BIJ WATERLOO

Nadat Napoleon de macht weer had overgenomen verklaarde hij Frankrijk slechts vreedzaam te willen regeren. Hij probeerde de Franse Liberalen voor zich te winnen en benoemde Benjamin Constant om de grondwet aan te passen. De geallieerden waren niet overtuigd van Napoleons intenties, toen die een nieuw leger samenstelde. Rusland, Oostenrijk, Pruisen en Engeland maakte zich op voor een nieuwe oorlog. Napoleon wilde in de Zuidelijke Nederlanden de Engelsen en de Pruisen verslaan, voordat ook de Oostenrijkers een leger konden sturen. De Fransen, de Engelsen en een

B.Constant

klein contingent Nederlandse troepen troffen elkaar vlak bij Waterloo. Napoleon viel meerdere keren aan, maar de Engelsen onder de leiding van de Hertog van Wellington, hielden stand en toen de Pruisen zich bij de Engelsen aansloten verloor Napoleon op 18 juni de Slag bij Waterloo.

De Slag bij Waterloo

Napoleon wist maar amper te ontsnappen en vluchtte naar de Havenstad Rochefort, waarvandaan hij naar de Verenigde Staten wilde vluchten. De haven werd echter door de Engelse geblokkeerd en Napoleon zag geen andere uitweg dan zich over te geven. Op 22 juni 1815 moest hij voor de tweede keer afstand doen van de troon en dit keer zou dat voorgoed zijn.

Napoleon vroeg na zijn nederlaag bij Waterloo politiek asiel aan bij de Engelsen. De Engelsen stemden toe maar waren niet van plan om hem in Europa te houden. Drie maanden voor de overgave van Napoleon hadden de geallieerden al besloten op het Congres van Wenen dat Napoleon zou worden verbannen uit Europa. Toen Napoleon eenmaal aan de Engelsen werd overgeleverd, werd hij verbannen naar het afgelegen eiland Sint-Helena in de Atlantische Oceaan ter hoogte van het huidige Angola. Zes jaar later, op 5 mei 1821, overleed Napoleon hier op 51-jarige leeftijd. Zijn lichaam werd overgedragen aan Frankrijk en werd later

in een praalgraf in de Dôme des Invalides te Parijs bijgezet. Tegenwoordig is dit een van de bezienswaardigheden voor toeristen die de Franse hoofdstad bezoeken.

De invloed van de Franse Revolutie en de vervolgens door Napoleon geëxporteerde verworvenheden van de Revolutie op cultuur en bestuur van Europa waren groot en van blijvend belang. De feodale verhoudingen van vóór de Revolutie waren verdwenen en de denkbeelden van de Verlichting hadden in heel Europa weerklink gekregen. Niet adellijke afkomst, maar talent en opleiding werden doorslaggevend voor het bekleden van machtsposities.

In het kader van de herdenking gaven verschillende landen herdenkingszegels uit.

Europa

Nederland

België

Nederland

Overgenomen uit het maandblad van de Postkoets met toestemming van de auteur Ton Vis.

Samenstelling: j.j.p van der Vat
jjpvdvat@gmail.com